

6. Удосконалення процесів нормування праці на підприємстві

Ілля Захаров, Ліана Мазник

Національний університет харчових технологій

Вступ. У вітчизняній практиці утримання персоналом нормування праці традиційно розглядається як одна із складових оплати праці. Нормування праці дає можливість установлювати обґрунтовані норми часу, сприяє виявленню і використанню резервів зростання продуктивності праці, зниження витрат та трудомісткості виробництва продукції, стимулює підвищення кваліфікації працівників.

Результати. У практиці нормування праці застосовують такі методи: сумарний (дослідно-статистичний), розрахунково-аналітичний, мікроелементний. За допомогою аналітичного методу встановлюються технічно-обґрунтовані та оптимальні норми праці, які є прогресивними. На основі сумарного (дослідно-статистичного) методу встановлюються дослідно-статистичні норми, які широко застосовуються на практиці у зв'язку з простотою розрахунку.

Нормування праці на підприємстві визначається його функціями, зміст яких обумовлений об'єктивними закономірностями розвитку виробництва. Функції нормування тісно взаємозв'язані з його завданнями, а також з плануванням, організацією і управлінням виробництвом. Нормування праці проявляється як в посиленні зв'язку між окремими виробничими ланками, так і у вдосконаленні виробничо-господарської діяльності підприємства.

Функції нормування можна розділити на дві групи: загальні функції норм праці, які характеризують роль норм праці в організації і оплаті праці; спеціальні функції норм, що розкривають їх конкретний зміст по видах і призначенні. Система нормування праці повинна розроблятися на основі принципів:

Принцип ефективності – полягає в необхідності встановлення норм праці, при яких виробничі результати досягаються з мінімальними сумарними витратами трудових, матеріальних, енергетичних і інформаційних ресурсів;

Принцип комплексності – виражає необхідність обліку взаємозв'язку технічних, економічних, психологічних, соціальних і правових чинників, що впливають на норми праці;

Принцип системності – означає, що норми праці повинні відповідати кінцевим результатам виробництва і враховувати залежності між витратами ресурсів на усіх етапах виробничого процесу;

Принцип об'єктивності – припускає створення для усіх співробітників підприємства рівних можливостей для виконання норм; зокрема, це означає необхідність нормування праці з урахуванням групової диференціації співробітників по статі і віку, що особливо важливо при нормуванні праці учнів, молодих співробітників і осіб передпенсійного віку;

Принцип конкретності – полягає в тому, що норми праці повинні відповідати параметрам продукції, що виготовляється, предметів і засобів праці, його умовам, типу виробництва і іншим об'єктивним характеристикам, що впливають при цій точності розрахунків на величину необхідних витрат праці і інших ресурсів;

Принцип динамічності – виходить з принципу конкретності і виражає об'єктивну необхідність зміни норм праці при істотному для цієї точності розрахунків зміні виробничих умов;

Принцип легітимності – виражає необхідність суворого дотримання законів і інших правових актів при нормуванні праці;

Принцип позитивного відношення працівників до підприємства – означає необхідність створення такої системи нормування праці, при якій забезпечується загальне позитивне відношення працюючих до виконуваних функцій, соціального середовища і підприємства в цілому. Цей принцип можна назвати також принципом задоволеності працею.

Ці принципи в сукупності визначають початкові положення організації нормування праці на підприємстві.

Висновки. Нормування є основою організації праці на підприємстві (організації). Сутністю нормування праці вважається визначення об'єктивно необхідних витрат робочого часу під час проектування раціональних трудових процесів та встановлення прогресивних, науково обгрунтованих норм праці чи проектування й практичне запровадження комплексу заходів із підвищення загальної результативності праці.

Література

1. Тимош І. М. Економіка праці: навч. посіб. /І.М. Тимош/ – Тернопіль: Астон, 2001.– С 97.
2. Багрова І. В. Нормування праці: навч. посіб. /І.В. Багрова// – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – С.84.